

REDAȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘIE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe an 36 fr., pe șase luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenții.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisele nu se retrămit.

ANULŪ XLVIII.

Vineri 15 (27) Februarie

1885.

NR. 36.

BrașovŪ, 14 (26) Februarie 1885.

Cetitorilor noștri le este cunoscut că se fac pregătiri pentru iubilul de o mie de ani ai apostolilor Slavismului, Ciril și Metodiu.

Mișcarea, care a pornit din Austria și este condusă de Slavii catolici, a deșteptat mari nedumeriri între Rușii ortodocși. Ei vedă întrînsa un curent de sine stătător, care sub egida sceptrului Habsburgilor și sub aceea a Scaunului papal tinde a uni pe Slavii apusenți într'o federațiune opusă Slavismului ortodocsă rusească.

Cunoscem direcțiunea politică slavo-file ce o face guvernul de aici din Austria, scim cătă de mult s'a schimbat atitudinea guvernului central imperial față cu poporele slave din Orient, ne este asemenea cunoscută propaganda catolică ce se face în țările ocupate, Bosnia și Hertegovina, și în călătoria cea mai nouă a prîntului nostru moștenitor în Orient vedem un nou semn al acelei politice, care are de scop a atrage Austriei catolice simpatiile poporelor creștine de pe peninsula balcanică.

În fața acestor aparițiuni este de o importanță deosebită enunțiaunea cea mai nouă a diarului „Nord“ din Bruxelles, care este scris în limba franceză și trece de organ al ministrului de externe rusească.

Eată ce scrie această foia despre viitoră aniversare de o mie de ani a apostolilor slav Ciril și Metodiu:

„Se apropiă iubilul de o mie de ani al celor doi apostoli ai Slavismului, Ciril și Metodiu, din care cauză totă lumea slavă este agitată. Festivitatea se va ține, cum se știe în Velehrad (Moravia), căci cel din urmă din sînții numiți a fost îngropat, după cum spune tradițiunea, în acest oraș. Ea va da prilegiu la manifestațiuni imposante și la un peregriugiu, la care vor lua parte sute de mii de credincioși. Aceasta mișcare însemnată va scote la lumină multe și diferite, ba chiar contradicătoare tendențe și năsuințe și vedem chiar că la acea serbare apare pe scenă un nou factor, căruia i s'a dat numele de „*pan-slavismă latinesc*“ sau „*pan-slavismă austro-catolică*“.

„Acest pan-slavism nu e tocmai de eră alaltaeră, d'er în anii din urmă a făcut mari progresse. Parte mare a avântului, ce el l'a luat, este a se mulțumi unui prelat forte escentu și forte zelos, monseniorului *Strossmayer*, episcopul de Diocovari, care l'a plântat pe pămînt croat. Polonii din Austria s'au grăbit de a se folosi de acest mijloc de acțiune pentru scopurile lor personale“.

„Graziă acestei cooperări de stăruințe și sprijinului cel întămpinat acest mijloc de acțiune din partea sântului scaun al Romei, el a produs deja în lumea slavă un curent forte marcat și animat printr'o impulsune continuă. Nu-i nici o mirare, că la o rasă, la care religiunea și credința jăcă un așa mare rol, particularitățile confesionale dau tuturor lucrurilor, cu cari vin în atingere, un timbru deosebit, și faptul acestei abateri a marelui curent slavesc nu pōte apăre la prima vedere decătă ca un fapt natural. Ba el ar pute să aibă și părțile sale bune. Redicarea și desvoltarea unui pan-slavism catolic și apusan, strict deosebit de slavismul rusesc și ortodocsă, ar trebui să aibă în adevăr efectul de a nimici acele temeri — prefăcute s'au sincere — cari deschid din când în când perspectiva, că tote fracțiunile rasei slave se vor alătura la egeonia rusescă.“

„Deși din punct de vedere al viitorului și

a intereselor generale ale rasei slave, nu vedem un mare inconvenient în acea împrejurare, că mișcarea despre care e vorba nasce în sînul ei un curent marcat, totuși ar fi regretabil, dacă acest curent ar lua un caracter dușmănos față cu marele stat slav, Rusia, și cu religiunea greco-ortodoxă, ce-o profesă majoritatea precumpnitore a poporelor slave. Însă tendința acăsta ostilă tinde a se furișa în organizarea aniversării dela Velehrad nu numai la stăruințele naționaliștilor poloni cari se silesc din răspuner de a exploată acăsta festivitate pentru scopurile și mânia lor, ci și sub influința unor anumite năsuințe ambițioase ale ultramontanilor.“

„Incurajați prin atitudinea Vaticanului, care reclamă deja în mod oficial, ca pe ai s'ei, pe sînții Ciril și Metodiu, cunoscând farmecul, ce l'ă exercită ei asupra rasei slave, a cărei apostoli au fost, matadorii *pan-slavismului austro-catolic* nu ținesc la nimic mai puțin, decătă de a-și rezerva privilegiul și monopolul asupra acestor nume adorate, eschidându pe ortodocși și pe Ruși dela orice participare.

„Este o ciudată contradicere, chiar în aceea d'a se confisca aniversarea marilor apostoli ai slavismului tocmai în favorele acelor dintre Slavii, cari s'au depărtat de învățăturile lor și cari mai ales au lăpădat alfabetul inventat de sf. Ciril pentru trebuințele Slavicilor și numit cirilic după numele lui, spre a primi alfabetul latinesc. Ceea ce înse cade și mai greu în cumpenă, este închipuirea falsă, ce se nutrește cu zel în unele sfere politice și clericale, cari ar vōi să readucă la sînul papismului întrăga biserică s'eu și numai o parte a bisericii ortodoxe, pe calea propagandei preoțesci ori și mirene.“

„Fără îndoială nu trebuie să esagerăm și fără a pierde din vedere evoluțiunile pan-slavismului austro-catolic, este de însemnat, să judecăm cu sânge rece adevărata lui importanță. În total acest pan-slavism apare mai amenințător pentru maghiarism și pentru germanismul austriac, decătă pentru Rusia.“

„Acăsta este impresiunea ce domnesce în Petersburg, căci chiar autoritățile de acolo nu par a fi peste măsură iritate. De aceste uneltiri și de manifestațiunea dușmană, ce se pregătesc a o face în Velehrad. Guvernul rusesc se mulțumesc a veghiă, ca acăsta companie să nu producă nici o reacțiune în imperiu. Astfel s'a vădit silite să procedă cu asprime în contra episcopului din Vilna, monseniorul Hryniewicki, a căruia provocătoare atitudine devenise insuportabilă, internându-l în fortăreța Iaroslav.“

Proiectul de reformă a camerei magnaților.

În șepința dela 23 Februarie n. a camerei deputatilor s'a primit, cu 233 contra 157 voturi, proiectul de reformă a camerei magnaților ca basă a dezbaterii speciale. Ședința a fost forte agitată, edificiul parlamentar incungiat de numeroși curioși, și numai câțiva preferiți au fost lăsați pe galerii. În tribunele rezervate ale deputatilor ședea damele aristocrate în mare număr, fiind atente la cele ce se petreceau în sală. Chiar și galeria magnaților era ocupată de membrii camerei magnate. Cel dintău vorbi Geza Onody aducând propunerea antisemiților, dar abia fu ascultat. După el vorbi o oră și jumătate profesorul Szilagyi, căutând a nimici efectul discursului lui Apponyi. Multe replici personale și observări au fost în acăstă ședință, așa că președintele abia pută pași la punerea întărbărilor. Din trei părți se ceru votarea prin apelul nominal și anume dela litera W. Wahrman votă cel dintău și anume pentru proiect. Când pronunță cuvântul da, antisemiții strigară: »Naturală, d'or el e jidov!“ Wahrman, făcând un glumeț compliment cătră

ei, răspunse: »Da, jidov sunt!“ și eși din sală pe lângă băncile partidei liberale, care îi pregătiră o ovațiune prin strigări demonstrative de »Eljen.“ Resultatul votării a fost: din 452 deputați unghuri și croați verificați, au votat 233 pentru, 157 contra, 61 au absentat, președintele se abțin delat vot. Dintre cei 40 de Croați au fost 16 de față, cari fără excepțiune au votat pentru trecerea proiectului în desbaterea specială. Toți deputații aristocrați, cari au fost de față, au votat pentru proiect. Dintre deputații naționali, toți Sașii ardeleni și Vincențiu Babeș au votat contra, er Sărbii și ceilalți Români pentru trecerea proiectului în desbaterea speclala. Resultatul se scia mai dinainte, e destul de docilă majoritatea d-lui Tisza.

Procesul de pressă din Arad.

În numărul de alaltaer al foiei noastre am dat pe scurt decursul acestui proces de pressă, arătând motivul care a adus la ivelă acest proces. Credem că nu e rău să cunoșcem unele amănunte din pertractare.

Acusatul Tisza a fost actor, er în urmă redactorul al foiei »Aradi Hirap.“ În Arad e așa de rău vădută, încătă acusațiunea nici nu mai vrea să intre în amănuntele vieții private a acusatului. Principii n'are, fiind mai nainte opozițional moderat. Trecutul nu e de natură a-l îndreptați să judece faptele altora. (Publicul aplaudă).

Acusatul, deși recunoșce că n'are simpatii la publicul aradan, totuși cere să fie achitat nu ca diarist, ci ca »bun patriot.“ Încăpăținară ce o arată în apărare îl dejosesce și mai mult. El susține fără rușine, că Ioan Moldovan e trădător de țară ca toți aceia cari țin de programa din Sibiu. (Șuerături în public, smot și mișcare).

Apărătorul lui Tisza dice că sub regimul lui Bach și Schmerling, Ión Moldovan lucră în contra Maghiarilor, agita în contra lor și-i batjocorea; când s'a dat ordin să fie închis, el a alergat la Viena, de unde s'a întors cu un »salvus conductus«; el a adus urări casei imperiale; — de aceea e vîndător de țară. După acestea apărătorul își face quasi reclamă că e unul din cei mai mari »patrioți«, măcar că e sârb. Amintesc apoi de procesul »Tribunei«, le trage un perdat Sașilor făcându-i »nerecunoscători« și cere să achite jurații pe acuat, fiindcă e Maghiar.

E curios verdictul ce l'au dat jurații din Arad. Ei au afirmat că e calumnia în articolul în insultă personală; că Tisza e autorul articolului calomnios și insultător, și deduc de aici că acuatul nu e vinovat, er d. Ión Moldovan e condamnat să plătescă 50 fl.

Nu este acăsta o demonstrațiune în contra Românilor și o nouă incurajare de a ne insultă și mai departe în modul cel mai nedemn foile fanatice unghuresci? A da prin noroiu tot ce nu e maghiar, înseamnă a fi »bun patriot maghiar«, asta a dovedit o jurul din Arad.

SCRILE ȚILEI.

În 20 Februarie n. s'a adus în adunarea generală a congregațiunii comitatului Bistrița-Năsăud apelul reuniunii de maghiarizare din Cluș. Adunarea a respins orice participare la lucrările reuniunii și apelul s'a pus ad acta. Comitetele suprem n'a vrut la început să pună la vot propunerea de respingere a apelului, dar silit de adunare a trebuit s'o facă, mărturisind însuși că e în contra acelei reuniuni din principiu, fiindcă se turbură pacea dintre națiuni.

—0—

Notarul Bărbosu din Ghiroc lângă Timișora a fost omorît de țărani, fiindcă dispusesse să se vîndă prin licitațiune pășunile comunale. Numitul notar era forte nepopular în sat și odată s'a și împuşcat asupra lui.

—0—

Cetim în Luminătorul: Sinodul protopopesc al tractului Timișorii s'a ținut în luna

Cursul la bursa de Viena
din 25 Februarie st. n. 1885.

Table with financial data from Vienna stock exchange, including gold prices, bonds, and various securities.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 12 Februarie st. v. 1884.

Table with financial data from Bucharest stock exchange, including interest rates and bank notes.

Cursul pietei Brasov

din 28 Februarie st. r. 1885.

Table with market prices from Brasov, including exchange rates for various currencies.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se potu cumpăra în tutungeria lui I. Gross.

Anunțăm acelor onorați cetitori, cari voru binevoii a se abona la foia noastră de aici încolo, că avem încă în rezervă numeri dela începutul anului 1885 prin urmare potu se aibă colecțiunea Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Zambach și Gavora

Fabrică de vestminte și recuise bisericesc de ritu latin și grecu

în Budapesta, strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Falonu seu Odajdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapuri. Tote felurile de stéguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) Covorū pe

altariu, potiruri, Pietohlebnica, cadelnițe, Pacificalu, candele de altaru, policandre pentru biserici, Ripide, Chivotu, cărți de Evangeliă etc.

Comande se efectuesc promptu. — Obiectele, care nu voru conveni, se voru schimbă cu altele.

Plastru pentru turisti

alu lui

L. Luser.

Unu mijlocu siguru și forte eficace in contra ochiurilor de gâina tari (bataturilor), asa numita piele tare pe talpa piciorului, in contra negelloru și a tuturor asprimeloru pielii. Efectulu se garanteza. Pretulu unei cutii 60 cr. v. a. Cu posta 10 cr. mai multu.

Depozitul principalu:

L. Schwenk's, Apotheke in Meidling bei WIEN.

Se pote capeta și prin farmacia. Este veritabilu numai decă avisulu de intrebuintare precum și fiecare plastru portă marca fabricii și subscieria de mai sus; de aceea se se cerea intodeuna expresie: Plastru pentru Turisti de L. Luser. — Depozitu in Brasovu la:

d. I. Hornung, farmacistu. 2-6

In casa din STRADA SCHEILORU Nr. 107 este de inchiriatu o locuinta frumoasa, constandu din 4 odai mari cu dependintele sale, și care se pote indata ocupa. Informatiuni speciale da proprietarul, care locuesce in aceeași casa.

Mersulu trenurilor

pe linia Predealu-Budapesta și pe linia Teiusu-Aradu-Budapesta a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predeal-Budapest, Budapest-Predeal, Teius-Arad-Budapest, and Budapest-Arad-Teius. Includes columns for train types (accelerated, passenger, omnibus) and departure times.

Nota: Orele de nopte sunt cele dintre liniile grose.